

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft een aantal fracties vragen en opmerkingen aan de ministers van LNV met betrekking tot de voortgang van de ontwikkeling van de Blueport.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Atsma

De griffier voor dit verslag,
Hartemink

Inhoudsopgave

Inbreng van de leden van de CDA-fractie	2
Inbreng van de leden van de PvdA-fractie	3
Inbreng van de leden van de PvdD-fractie	3

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie zijn voorstander van de ontwikkeling van een blueport/visserijkenniscentrum. De leden achten bewezen dat een goede wisselwerking tussen kennis, beleid en praktijk bij uitstek een succesfactor voor verduurzaming en innovatie is. De Nederlandse expertise en ondernemingskracht kan benut worden voor internationale efficiencyverbetering en duurzaam beheer van visbestanden. Een voorbeeld is de ontwikkeling van alternatieve vangstechnieken zoals sumwing, pulskor, flyshoot en twinrig. Kennis en wetenschap zijn van cruciaal belang. Om die reden is de participatie van de WUR-kennisinstituten als Imares inderdaad onontbeerlijk, maar dient naar mening van de leden van de CDA-fractie ook ruimte te zijn om expertise in te brengen van bijvoorbeeld zeehondenopvangcentra, wadpierenvisserij en (zee)sportvisserij.

De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat er bij de oprichting van blueport(s)/ visserijkenniscentra aandacht dient te zijn voor alle vormen van visserij (denk aan Noordzeevisserij, Binnenvisserij, Aquacultuur en Schaal- en schelpdieren). De leden van de CDA-fractie onderschrijven dus de ontwikkeling van de regionale blueports naast een nationale blueport. Tevens dient het succesvolle werk van het Visserij Innovatie Platform (VIP) in de blueport/visserijkenniscentrum te worden verankerd. De leden van de CDA-fractie delen de mening van de minister dat het voor een nationale, Europese en internationale uitstraling van belang is om één nationale blueport tot stand te brengen. Met een nationale blueport kunnen we een Europese en internationale uitstraling krijgen van allure. En dat is nodig om een vooraanstaande rol te blijven spelen in het Europese en internationale visserijbeleid van de toekomst. De leden van de CDA-fractie onderschrijven de goede kansen voor de provincie Zeeland bij de verdere ontwikkeling van het concept van de nationale blueport. Echter zijn de leden van de CDA-fractie van mening dat gezien de diverse initiatieven in den landen bijvoorbeeld Flevoland (Urk) en Noord Holland (IJmuiden) alle geïnteresseerden op basis van objectieve criteria een gelijke kans moeten krijgen op het verkrijgen van de nationale blueport. Gaarne uw reactie hierop.

De leden van de CDA-fractie delen niet geheel de conclusie van de minister dat bij de blueport de ruimtelijke vragen en infrastructuur een ondergeschikte rol spelen. Ook in deze vraagstukken zou, naar de mening van de leden van de CDA-fractie, de blueport een rol kunnen spelen. Denk bijvoorbeeld aan de verschillende ruimteclaims op de visserijgebieden, maar ook bijvoorbeeld de Natura 2000 opgave. Kan de minister deze stellingname onderschrijven?

Verder delen de leden van de CDA-fractie wel de mening van de minister dat het bij de blueports aan de ene kant om een innovatie- en investeringsklimaat voor vissers en andere partners zoals afslagen, verwerkers, handel en retail, en aan de andere kant om effectief en duurzaam bestandsbeheer, een duurzame en rendabele vangst, verwerking en vermarkting van vis gaat.

De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat de doelstelling van een blueport (s)/ visserijkenniscentrum moet zijn de versterking van het ondernemerschap in de visserijsector door innovatie, kennisdelen en meer samenwerking en verduurzaming. Het visserijkenniscentrum zelf dient ook een samenwerkingsverband te worden van bestaande instellingen en organisaties op het gebied van onderzoek, onderwijs, in de keten van de visserijsector en maatschappelijke organisaties. Kunnen goede initiatieven die op dit moment al ondersteund worden door de minister, zoals de kenniskringen, de helpdesk voor visstandbeheercommissies, eveneens gebundeld worden in de blueportstructuur zo vragen de leden van de CDA-fractie zich af. Zo ja, op welke wijze?

Bundelen en investeren van kennisoverdracht, kenniskringen via het kenniscentrum is goed, maar wellicht zijn ook initiatieven van de visserijscholen, opleidingsschepen te koppelen aan de blueport(s)? Dat lijkt de leden van de CDA-fractie een mooie koppeling immers zitten daar de vissers van de toekomst. Kan de minister laten weten of zij deze optie eveneens onder het voetlicht wil brengen bij het VIP welke een visie met betrekking tot de Blueport(s) aan het ontwikkelen is?

Het VIP werkt momenteel aan de visie met betrekking tot de ontwikkeling van Blueports. Deze visie, die integraal onderdeel zal zijn van de meer algemene «erfenis» waaraan het VIP werkt, zal een belangrijke basis zijn voor de voorstellen voor de periode vanaf eind 2010 zijn, zo meldt de minister. Kan de minister toezeggen deze informatie voor de behandeling van de LNV-begroting naar de Kamer te sturen?

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie laten weten geen inbreng te hebben op dit onderwerp.

Inbreng van de leden van de PvdD-fractie

De leden van de PvdD-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de minister over de ontwikkeling van Blueports voor het versterken van de verschillende ketenschakels in de visserijsector.

De minister zet uiteen dat de Blueports voortkomen uit de doelstelling het ondernemerschap in de visserij(keten) te versterken en met de verschillende stakeholders te werken aan een duurzame toekomst. Allereerst merken de leden van de fractie van de PvdD op dat de schadelijke effecten van de visserij op het zeeleven zo groot zijn, dat eerst en vooral ingezet zou moeten worden op herstel en bescherming van de mariene biodiversiteit om nog met enige geloofwaardigheid over een «duurzame toekomst» te spreken. De leden van de PvdD-fractie vinden dat de minister in haar visserijbeleid verkeerde prioriteiten stelt. Niet het versterken van de visserijketen moet centraal staan, maar het herstel en behoud van de natuurlijke hulpbronnen die nota bene ten grondslag liggen aan het bestaan van de sector. Waarom gaat de minister wel aan de slag met de ontwikkeling van Blueports terwijl de broodnodige beschermde gebieden op zee nog in de verste verten niet zijn gerealiseerd? Wanneer mag de Kamer dáár een voortgangsbrief op verwachten? De PvdD spreekt hier nadrukkelijk niet alleen over de gebieden die op basis van de Natura 2000-criteria voor bescherming in aanmerking komen, maar ook over de gebieden die volgens de Convention for the Protection of the marine Environment of the North-East Atlantic (OSPAR)-criteria niet onbeschermde zouden mogen blijven.

Ten tweede merken de leden van de PvdD-fractie op dat de duurzaamheidsdoelstellingen die de minister ook in deze brief hanteert in de recent verschenen beleidsdoorlichting (Artikel 21 Duurzaam Ondernemen) zijn bekritiseerd. Zo worden de doelen weinig operationeel (specifiek, meetbaar, tijdgebonden) geformuleerd en is niet of onvoldoende expliciet aangegeven, wat wanneer bereikt moet zijn. Het is overigens niet de eerste keer dat deze kritiek geuit wordt op LNV-beleid gericht op duurzaamheid. Concrete en meetbare doelen blijven keer op keer uit. De leden van de PvdD-fractie vragen de minister of zij van plan is de doelstellingen nu wel nader te specificeren. Worden de doelen meetbaar en tijdsgebonden, zodat ze ook afrekenbaar zijn? Als de minister niet van plan is deze doelen te concretiseren, vernemen de leden van de PvdD-fractie graag van de minister hoe zij de mate van succes van het door haar gevoerde beleid van plan is te meten. Graag een reactie hierop.

In de hierboven genoemde beleidsdoorlichting geven stakeholders aan dat het niet vanzelfsprekend is dat wanneer de inkomstenkant goed zit dit automatisch betekent dat er geïnvesteerd wordt in «people» en «planet». De leden van de PvdD-fractie vragen de minister of zij dit herkent en of de minister uiteen kan zetten op welke manier in haar plannen gewaarborgd wordt dat ook in deze twee aspecten wordt geïnvesteerd.

Het idee van de Blueports is duidelijk gericht op innovatie en ondernemerschap. Echter dit geldt alleen voor de ondernemingen die bij dit initiatief zijn aangesloten. De leden van de PvdD-fractie nemen aan dat de minister graag de hele sector wil verduurzamen. Kan de minister dat bevestigen? Zo ja, hoe wil zij ervoor zorgen dat ook andere ondernemingen, die niet bij deze initiatieven zijn aangesloten, duurzamer gaan werken? Zal er voor deze ondernemingen een ondergrens gaan gelden, bijvoorbeeld met betrekking tot milieunormen, zodat daadwerkelijk vooruitgang door de gehele sector wordt geboekt?

De leden van de PvdD-fractie vinden het streven van de minister om regionaal en nationaal blueports op te zetten ambitieus. Kan de minister laten weten hoeveel geld zij hiervoor beschikbaar stelt? Worden er ook strenge randvoorwaarden aan deze investeringen verbonden op het gebied van natuur, milieu en dierenwelzijn? Zo ja, kunt u deze randvoorwaarden noemen? Zo nee, hoe wordt een daadwerkelijk duurzame toekomst in dat geval verzekerd? De leden wijzen met nadruk op het gevaar van systeemeffecten wanneer grote investeringen worden gedaan in werkwijzen die weliswaar iets minder schade opleveren voor bijvoorbeeld natuur en milieu, maar als geheel nog lang niet duurzaam zijn. Investerings in duurzaamheid moeten toekomstbestendig zijn, met andere woorden: de verbeteringen moeten substantieel zijn en inpasbaar zijn in het einddoel van een werkelijk duurzame visserij. Anders is niet alleen de ecologie slecht af, maar wordt ook een vals toekomstperspectief gecreëerd voor de ondernemers. Is de minister het met de leden van de PvdD-fractie eens dat ook voor de ondernemers heldere einddoelen met betrekking tot duurzaamheid gewenst zijn, zodat duidelijk is welk perspectief er op de lange termijn is voor de sector? Is de minister bereid hier klare wijn over te schenken? Graag een toelichting hierop.

De minister stelt in haar brief dat naast economie de ecologische draagkracht voorop staat. Kan de minister aangeven hoe zij de afweging tussen deze belangen inschat? Wat is hierbij de definitie van ecologische draagkracht? Wordt hierbij gekeken naar soortniveau of is het gehele ecosysteem het uitgangspunt?

Tijdens het wetgevingsoverleg Visserij van afgelopen november is dankzij een motie van de PvdD dierenwelzijn ook als criterium in het Visserij Innovatie Platform (VIP) opgenomen. De leden van de fractie van de PvdD willen graag van de minister weten op welke manier dierenwelzijn betrokken wordt bij de blueports. Is dierenwelzijn opgenomen als criterium? Wordt er voor dierenwelzijn onderscheid gemaakt tussen de verschillende fases in de keten, zoals huisvesting, vangst en dodingsmethoden? In de sector zelf is nog te weinig kennis en bewustzijn dat vissen pijn en stress kunnen ervaren. Is de minister van plan om in het kader van de Blueports hiervoor een bewustwordingsproces op gang te brengen?

Een gerelateerd probleem is dat de kennis ten aanzien van vissenwelzijn nog zekere hiaten bevat. De leden van de PvdD fractie hopen dan ook dat de minister de Blueports als kans ziet voor kennisvergroting. Is de minister van plan om ook meer onderzoek te laten plaatsvinden naar de criteria voor welzijn, het (on farm) monitoring van welzijn en het welzijn van vissen bij vangst en doden in de visserij? Zo ja, op welke wijze en termijn wil zij dit onderzoek vorm geven? Op welke wijze zal de nieuwe kennis een plek krijgen in het functioneren van de keten en de randvoorwaarden ten aanzien van duurzaamheid?

In de brief van de minister wordt al uiteengezet dat aquacultuur ook een rol gaat spelen in de Blueports. De leden van de PvdD-fractie zijn van mening dat er niet steeds meer nieuwe vissoorten dienen bij te komen in de aquacultuur als vervanging van de visserij. Op dit moment is het veel te makkelijk om een ontheffing te krijgen in het kader van kader van art. 34 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) (positieflijst van productiedieren) voor het houden van nieuwe diersoorten. De leden wijzen de praktijk van trial and error kennisvergaring over het welzijn van vissoorten af. In plaats van beginnen met het houden en kweken van een nieuwe vissoort en kennisvergaring gedurende het proces, zou een preventieve huisvestingstoets de norm moeten zijn, waarbij het voorzorgsbeginsel leidend is en de bewijslast wordt omgedraaid. Wanneer niet kan worden aangetoond dat het houden van een soort zonder problemen kan (voor dierenwelzijn, maar ook voor natuur en milieu), wordt het houden van die soort niet toegestaan. Voorkomen moet worden dat er een nieuwe intensieve dierhouderij wordt opgebouwd waar via de kaasschaafmethode de schadelijke effecten op het dierenwelzijn slechts beetje bij beetje worden ingeperkt. Is de minister het met de leden van de PvdD-fractie eens dat voorkomen beter is dan genezen, en dat we in dit opzicht moeten leren van de lessen in de intensieve veehouderij? Zo ja, hoe gaat zij hierin haar beleid vorm aan geven en zo nee, kan zij toelichten waarom zij geen gebruik wenst te maken van de kennis van nu?